

IZHAJA VSAK DAN

Čladi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posredniški št. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 besede. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. naročnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 40 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in težljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina za nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane 1 K za celo leto Kron 520, za pol leta Kron 260.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in reknjati se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 29 (Narodni čas).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštne-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON R. 11-57.

Okoličani!

Volilci II. razreda!

Kandidatje političnega društva „Edinost“ za volitev, ki se bo vršila

v nedeljo, dne 8. junija 1913., so sledeči:

za I. okraj:

(Škedenj, Sv. Marija Magdalena Zgornja in Spodnja):

Anton Miklavc pok. Antona, posestnik pri Sv. Mar. Magd. Spodnja;

za II. okraj:

(Rocol, Katlnara, Lonjer, Vrdela, Kolonja, Konkone):

dr. Just Pertot,

zdravnik v Trstu;

za III. okraj:

(Rojan, Greta, Barkovlje, Sv. Krlž, Prosek, Kontovelj, Opčine, Bane, Trebče, Padrlje, Gropada, Bazovica):

dr. Ferdinand Černe,

odvetnik v Trstu,

Štefan Ferluga,

šolski vodja na Opčinah.

Okoličani! Volilci II. razreda!

Glasujte v nedeljo, 8. junija t. l. složno za te kandidate!

Stranka, ki vlada v občini, ki nosi krivdo za zanemarjeno in zanikarno občinsko upravo v okolici, ki nima srca za Vas in ki Vam onečašča in grabi najdražje, uničuje Vašo narodnost in Vam odtrguje Vaše otroke — ta stranka se drzne stopiti pred Vas s svojimi oficijelnimi kandidaturami!

Vstaneite, slovenski okoličani, v boj proti tej stranki, v boj za častno svoje slovensko ime, v boj za svoje narodne pravice!

Slovenski okoličani! Volilci II. razreda! V nedeljo, dne 8. junija, vsi do zadnjega z glasovnico v boj proti laško-liberalni kamori, ki pohlepno zopet stega svoje kremplje po naši slovenski okolici, po naši slovenski posesti! Vsi do zadnjega v boj za našo last, za našega naroda obstanek na naših svetih domovinskih tleh!

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

Metki se je nasmejalo srce pri tej misli. Zatrdo je bila prepričana, da se zgodi vse tako, kot misli ona. Ni je stresal več mraz; tudi dežja ni čutila več. Voljno ji je postalo v sren, ko je gledala v razsvetljeno izbo — na njega, ki je ležal sam v postelji, ki je bil njeno vse na tem svetu. Vrne se, resnično se vrne — in kaj hoče še več?

Luč v izbi je ugasnila hipoma, in črna tema je objela samotno deklico. Veter je završal še močnejše, in Hruške so zašumele glasno sredi noči. Metka se je obrnila, pa je zbežala naglo proti domu. Hitela je preko vasi in se ni zmenila za globoke luže in črno temo, ki je ležala širom okrog. V njenem srenu je bilo jasno in veselo — bodočnost je videla pred sabo, in ta bodočnost je bila polna jasnih zvezd.

Za občinske volitve.

Volilski shod za I. okraj.

Vemo, da je ta okraj vedno eden najbolje organiziranih za volitve, in včerajšnji shod nam je tudi pokazal to. Nabralo se je namreč ob napovedani uri toliko občinstva, da se je moral shod vršiti na obsežnem vrtu namesto v dvorani.

Shod je v imenu volilnega odbora kot pooblaščenec polit. društva „Edinosti“ otvoril naša stara korenina g. Ante Kreševič, ki je pozdravil mnogoštevilne in zavedne volilce dal besedo kandidatu dr. Josipu Wilfanu. Občinstvo je starega poslanca in novega kandidata pristrčno pozdravilo, nakar je začel govoriti podajati sliko sedanje volilne borbe. Poudarjal je, da letos nastopi tudi s svojimi kandidati naša „ljuba“ kamora. Svaril je volilce, naj se ne dajo zapeljati sirenskim glasovom njenih agitatorjev. Nato je govoril o delovanju dosedanjih zastopnikov v mestnem svetu, oziroma v deželni zboru ter je omenil, da se jim danes ravno isti predstavljajo po želji zaupnikov kot novi kandidati. (Burno odobravanje.) Omenil je na to razne potrebe okraja in se pri tem dotaknil krivičnega stališča večine, ki Italijanom zida palače, nam pa ničesar, sosebno pa se brani velepotrebne šole za okraj Sv. M. Magd. (Veliko ogorčenje.) Spomnil se je tudi socialistov, ki vedno poudarjajo svojo mednarodnost, a v mestnem svetu so znali ob takih prilikah, ko bi bilo treba pokazati pravičnost napram Slovincem, najti vedno kak izgovor, da niso glasovali za slovenske potrebe. Zato je opominjal volilce, naj bodo tudi pred temi agitatorji previdni in naj gledajo na njih dejanja, ne pa na sladke besede. K sklepu je poudarjal še vestno delovanje dosedanjih poslancev gg. Miklavca in Sancina, ju priporočal volilcem, da oddajo za nju svoje glasove ter zaključil svoj govor s pozivom, naj nas veže edinstvo in v nena nas oni ogenj ljubezni do svojega naroda, ki so ga v zadnjem času pokazali Jugoslovani, ko so za procvit svojega naroda žrtvovali kri in življenje. (Dolgotrajno odobravanje.)

Nato je govoril kandidat g. Anton Miklavc. — V svojem obširnem in navduševalnem govoru je razkril mnogo krivic, ki nam jih zadaja vladajoča italijanska kmora. Poudarjal je, da italijanski zastopnik okolice ne bi mogel nikdar varovati interesov okoličanov, ampak bi se moral vedno uklanjati večini. Nadeja se pa za nas boljše bodočnosti in to tem gotoveje, če bomo imeli zastopnika, kakor je g. dr. Wilfan, ki je oba (gg. Miklavca in Sancina) vrlo podpiral v obilem delu! (Navdušeno odobravanje.)

Navdušeno pozdravljen je začel govoriti nato kandidat gosp. Sancin Anton. Podal je pregled nekdanjih dni v mestnem svetu in nekdanjih volitev, ko je še cvetela „cikorijska“. (Veselo.) Svaril je pred novimi italijanskimi kandidati, ki so enako nevarni, posebno ker bodo nastopali s programom kamore.

Ko se je nato oglasilo za besedo več zborovalcev, ki so poudarjali potrebo složnosti in stroge narodne discipline, je predsednik zaključil ta pomembni shod.

„Vrne se, resnično se vrne. In potem bo sreča, sama sreča kroginkrog.“ —

A sreče ni bilo in tudi jasnih zvezd ni bilo odnikoder. Leta so bežala, in Metka je upala še vedno na srečo. A sreče ni bilo — bogve, kje je zaspala in je pozabila, da jo čaka mlado srce in plaka po nji. Metka pa je čakala in je upala. Bogve, koliko poletij je že sanjalo nad zagorskim svetom. Metka se jih ni upala več šteti; samo čakala je še in upala, da vendar enkrat pride sreča. A sreča je spala nekje visoko na planini in še vedela ni, da sanja kraj nje jasno poletje in jo kliče v dolini sree, ki se ni izgubilo vere v njo...

In Metka je stopala tisti dan pred kravami, upreženimi v voz, po poti, ki se je vila proti belim snežnikom. Glej, onkraj proda, pod zelenimi smrekami se smejeje trata, in kraj nje cvete rdeče ravšje. Glej, tam je ležal tisto davno poletje Mavric, glej, tam je bila srečna tiste sladke trenutke. Moj Bog, kaj ni bilo to še včeraj? Laž je, da so minula od tistega časa že leta. Saj ni mogoče! Včeraj se je bilo zgodilo to, resnično včeraj. Samo ljudje se lažejo, da so minula že leta. (Pride še).

Volilski shod v Rocolu

se je vršil včeraj popoldne. Predsednik g. Makso Cotič je v daljšem govoru razložil volilcem, v kaki zmoti so tisti volilci, ki menijo, da mestnemu zastopniku izkazujejo — če ga volijo — uslugo in čast, dočim mu nalagajo v resnici le veliko breme. V sled dejstva, ki se ga moramo seveda le veseliti, da je namreč po zaslugi našega političnega vodstva in po nemalem delu tudi vsled požrtvovalnega in smotrnega delovanja naše dosedanje delegacije v mestnem svetu naš ugled narastel, kakor ne bi bili nekdanji niti sanjali, so pa narastle tudi dolžnosti slovenskih zastopnikov, ki morajo sedaj aktivno in pozitivno sodelovati na občinski upravi, sodelovati morajo v plenumu zbornice, v raznih komisijah, in vrhu tega študirati razna težka komunalna vprašanja.

Kako smo začeli imponirati, priča dejstvo, da so se Nemci in Italijani — ki so si sicer sovražniki — združili za te volitve proti nam. Tem večja je naša dolžnost, ne kake stranki, ne kake osebi na ljubo, ampak na korist sebi in naši skupni stvari, da složno vsi do zadnjega glasujemo za naše kandidate.

Na to je kandidat, gosp. dr. Just Pertot, v daljšem, široko zasnovanem govoru slikal delovanje slovenskega zastopnika v tržaškem mestnem svetu, oziroma deželnem zboru. Z drastičnimi zgledi iz svojih dosedanjih izkušenj je predložil, kako težavna je ta naloga. Slovenski zastopniki morajo vedno računati z ogromno izgubo časa in vrh tega še z materialno škodo. Do zadnjega se je upiral zopetni kandidaturi, a iz pokorščine, katere se je naučil pri Črnogorcih, se je končno vdal. Sprejel je kandidacijo za drugi razred drugega okraja, ker je vodstvo to zahtevalo od njega. Čaka ga zelo težka naloga, ker je ravno Rocol med vsemi okoličanskimi okraji v vsakem pogledu najbolj zanemarjen. In če še pozivlja volilce, naj složno glasujejo za narodne kandidate, ne prositi zase, ampak za našo narodno stvar. Obljub noče delati nobenih, pač pa zagotavlja, da bo po svoji vesti skušal, čim uspešneje zastopati koristi svojih volilcev in nadeja se, da se, ker smo vendar že zelo pridobili na ugledu — slednjič vendar posreči doseči marsikaj, česar nismo mogli še dosedaj. Zborovalci so uprav pristrčno pozdravljali kandidacijo izvajanja in pokazali s tem, kako velike simpatije uživa g. dr. Pertot že sedaj med našim okoličanskim ljudstvom.

Ko je nato še g. Slavoj Škerlj v daljšem govoru poudarjal, kako mučno, a vendar uspešno je delovanje slovenskih zastopnikov v občinskem oziroma deželni zboru tržaškem, je predsednik gosp. Cotič zagotovil volilce, da bo gosp. dr. Pertot z isto vestnostjo in marljivostjo, kot izvršuje svojo zdravniško dolžnost, izvrševal tudi svojo poslansko dolžnost, dal na glasovanje kandidacijo, ki je bila složno sprejeta, in nato zaključil lepo uspešni shod.

Volilski shod v Barkovljah

se je vršil včeraj predpoldne ob polni dvorani „Narodnega doma“. Shod je otvoril v imenu političnega društva „Edinosti“ g. Makso Cotič, ki je sklicuje se na bližajoče se volitve v občinski zastop obrazložil važnost momenta za našo tržaško okolico ter je naznanil, da je politično društvo „Edinost“ v polnem sporazumljenju z zaupniki vse okolice določilo za II. razred III. okoliškega okraja za kandidata dosedanjega zastopnika gospoda Stefana Ferluga, šolskega voditelja na Opčinah, in pa gospoda dra. Ferda Černeta, odvetnika v Trstu, a barkovljanskega domačina. To objavo so volilci sprejeli z burnim odobravanjem.

Nato je izpregovoril do volilcev kandidat dr. Ferdo Černe, najpristrčneje pozdravljen. V svojem govoru je dokazoval, da se imamo le sebi in svoji slogi zahvaliti, da smo ostali na teh tleh in se ohranili narodno, kulturno in gospodarsko. Le lastni samopomoči se imamo zahvaliti, da moremo tu svobodno dihati. Reč čudovito je — je vzkliknil — kako smo ohranili tu zvestobo do tistega edino rešilnega gesla: složno delo! Programu ne razvija nobenega. Stari program političnega društva „Edinosti“, program medsebojne sloge, to je tudi njegov program, ki ga hoče vršiti vsikdar v soglasju s stariimi izkušnjami voditelji.

Ta izvajanja so bila spremljana po burnem odobravanju.

Nato se je dosednji zastopnik tega okraja dr. Just Pertot na prisrčen način poslovil od svojih dosedanjih volilcev.

Nerad se loči. Ali slediti je moral apelu in sprejeti kandidacijo v II. okraju, ker narodna potreba tako zahteva. Apelira pa tudi on na volilce, da tudi oni — kakor vsikdar doslej — gredo v boj, da si obranimo ta draga nam tla, po katerih celo Bismarcki poželjivo stezajo svojo roko.

Istotako se je poslovil od svojih volilcev bivši zastopnik tega okraja, gospod Svetko Martelanc, ki je v živih barvah slikal, kako težko se je boriti slovenskim zastopnikom proti nedobrohotnosti in zlobnosti nasprotnikov, kar se je posebnost pokazalo ob vprašanju vodovoda za frakcijo pri Cijakih. Da, niti pri nekaterih državnih oblastih ne nahajajo lojalne odkritosti, ampak zavratnost, kakor se je njemu godilo ob vprašanju zaželenega prostora za barkovljanske ribiče.

Ko je še zborovalec Križmančič opisal težke naše borbe in sovraštva, ki se nam stavljajo na pot, je dal predsednik Cotič kandidaturi Štefana Ferluga in dra. Ferda Černeta na glasovanje, ki sta bili sprejeti soglasno in ob ploskanju ter živio-klicih.

V svojem zaključnem govoru je predsednik ob viharnem pritrjevanju vse dvorane v imenu političnega društva „Edinost“ izrekel zahvalo dosedanjima zastopnikoma tega okraja, dru. Pertotu in Svetku Martelancu na njunem požrtvovalnem dosedanjem delovanju za interese tega okraja.

Volilski shod v Sv. Križu.

Volilski shod, ki ga je sklicalo politično društvo „Edinost“ včeraj popoldne v Sv. Križu, je uspel kar najlepše. Prostor g. Ivana Košute, kjer se je vršil shod, so bili polni naših zavednih volilcev, ki so z največjo pazljivostjo in polnim umevanjem sledili izvajanjem govornikov. Shod je otvoril v imenu političnega društva „Edinosti“ društveni tajnik, gosp. dr. Ivan M. Čok, ki je temeljito razpravljal o delovanju mestnega občinskega sveta, delovanju naših slovenskih okoličanskih zastopnikov ter o nalogah slovenskega zastopstva v tržaškem občinskem zastopstvu.

Nato se je predstavil volilcem kandidat g. Josip Renčelj, ki je poudarjal, da je sicer njegova kandidatura določena za I. volilni razred, ki voli pozneje, da pa vendar stopa že sedaj pred volilce, da ga spoznajo že sedaj in se pripravijo o njegovih najboljših nameilih. Obljub noče delati nikakih, pač pa je njegova najtrdnjša volja, da bo v smislu programa političnega društva „Edinosti“ zastavil vse svoje moči v korist svojih volilcev in naše narodne stvari na Tržaškem. Odkrita in odločna beseda g. kandidata je vzbudila v vseh navzočih trdno prepričanje, da je gosp. Renčelj mož, ki bo v občinskem svetu v resnici mož na svojem mestu.

V daljšem temeljitom govoru je nato razpravljal g. dr. Josip Mandić o razmerah, ki vladajo v tržaški občini in se je posebnost obširno bavil s socijaldemokratsko stranko, ki pod krinko mednarodnosti zasleduje vse druge namene, nego bi jih bilo pričakovati od stranke, ki bi bila v resnici mednarodna. Poudarjal je, kako so socialni demokrati v tržaškem mestnem svetu nestrastno izdali svojo mednarodnost in se v zlic svojim načelom pokazali kot očital nasprotniki slovenske manjšine in njenih najpravičnejših zahtev ter se pridružili našim najhujšim nasprotnikom, laško-liberalni večini. Mednarodna je pač socialna demokracija le tamkaj, kjer se nahaja ena sama narodnost, kakor se to dogaja tudi pri nas. Govornik je izražal trdno upanje, da svetokriški volilci nikakor ne oddajo svojih glasov niti kandidatom laških liberalcev, a prav tako tudi ne kandidatom lažnemednarodne socialne demokracije.

Po burnem odobravanju, ki je sledilo govornikovim izvajanjem, je predsednik zborovanja ponovno pozivljala volilce, da oddajo svoje glasove slovenskim narodnim kandidatom, ki jim jih priporoča politično društvo „Edinost“, in nato zaključil ta tako silajno uspešni shod.

Volilski shod v Trebčah.

Vzlic temu, da je bil volilski shod v Trebčah sklican, na željo tamošnjih naših volilcev, prav v zadnjem času, so bili vendar včeraj popoldne ob napovedani uri prostori društvene gostilne nabit polni našega zavednega narodnega trebškega volilstva. Shod je otvoril v imenu političnega društva „Edinosti“ g. dr. Iv. M. Čok, ki je po obširnem svojem govoru o delovanju občinskega sveta predstavil kandidata za II. razred g. Josipa Renčelja. Po vsestransko zadovoljujočih izjavanjih g. kandidata je govoril nato še g. dr. Josip Mandić, ki se je v svojem govoru zlasti bavil s socialno demokracijo in njenim protislovenskim delovanjem in žel za svoja temeljita izvajanja splošno odobravanje. Volilci so z navduše-

njem sprejeli predlagane kandidature in prepričani smo, da se bodo trebenški volilci izkazali na dan volitev kot možje, ki se zavedajo svoje moške časti in dolžnosti, ki jih imajo napram svojemu slovenskemu narodu.

Volilska shoda na Proseku in Kontovelju.

Izborno sta uspela volilska shoda na Proseku in Kontovelju, ki jih je sklicalo politično društvo „Edinost“ na včeraj popoldne. Zaradi pomanjkanja prostora moramo poročilo o teh shodih odložiti za jutrišnja števila.

„Imposta commisurata“.

Glas vpljočega v — kavarni se je vzdignil proti „Edinosti“, ker je v številki pretekle sobote vprašala tukajšnje davčno administracijo, ali ji je znan pomen besedi „imposta commisurata“ v tržaškem volilnem redu in zakaj je naznanila mestnemu magistratu samo znesek „plačilnega“, ne vsega „odmerjenega“ davka, ki je merodajen za uvrstitev volilcev v volilne razrede.

Vprašanje je bilo naslovljeno na davčno administracijo v zelo važnem trenutku volilne borbe, ki ni dovoljeval odlašanja in tudi ne obširnosti, ki bi povzročila zamudo. Zato je bilo vprašanje tako kratko in koncizno, da ni moglo že v sebi nositi tudi odgovora za pomenke vpljočega v kavarni, ki naj mu tu podamo kratko pojasnilo.

Seveda gre samo za davke od poslopij, torej za vse direktne realne davke, razen zemljiškega davka. Davki od poslopij se delijo v hišnonajemniški (hišnorazredni) in petodstotalni davki od onih poslopij, ki uživajo dvanaestletno prostost od hišnonajemniškega davka.

Razlika med odmerjenim in plačilnim davkom je važna ravno glede teh poslopij. Za ta poslopja se namreč „odmerja“ hišnonajemniški davek, ne da bi bil torej plačljiv. Plačljiv je le omejen petodstotalni davek in plačljiv se seve (za volilni cenzus nemerodajne) občinske doklade, radi katerih, v svrhu namreč, da se lahko odmerjajo in izterjajo, se ravno tudi odmerja takozvani idejni hišnonajemniški davek.

V tržaški volilni red se je popolnoma prečiščeno sprejel izraz „imposta commisurata“, ne pa n. pr. „imposta prescritta“, ali celo „imposta pagata“, torej odmerjeni, ne pa samo predpisani ali celo plačani davek (nemški „bemessene“, oziroma „vorgeschriebene“ ali „entrichtete Steuer“). To lahko potrjuje dr. Rybář in Slavik, ki sta se udeležila posvetovanja dotičnega odseka za volilno reformo. To je tudi dosledno s stališča volilnega reda, ki se opira na načelo interesnega zastopstva. Če samo odmerjeni, ne le v plačilo predpisani davek je znak, da ima volilni upravičenec one interese, ki ga uvrščajo v dotični razred.

Drugi volilni redi govorijo izrecno o plačnem, o v plačilo predpisanim davku; zato je n. pr. glede Češke povsem upravičena odločba upravnega sodišča z dne 3. 6. 1891. št. 1992, B. 6005, ki je v Manzovi izdaji obč. redov posneta tako-le: „Nur die zur effektiven Entrichtung vorgeschriebenen, nicht aber auch die bloss bemessenen Steuern (Idealsteuern) sind bei der Einteilung in das Wählerverzeichnis zu berücksichtigen“.

Odločilno je besedilo volilnega reda. Vprašanje „Edinosti“ na davčno administracijo se opira na besedilo tržaškega volilnega reda.

Toliko v pojasnilo vpljočim po kavarni in — če je treba — tudi slavni davčni administraciji.

Razkol v hrvatski „Stranki Prava“.

Kakor smo omenili v včerajšnji številki, je predsednik vrhovnega vodstva hrvatske „Stranke prava“ dr. Mile Starčević poslal v javnost izjavo o razkolu v stranki. Ta izjava je bila dopolnjena tudi nam ter jo v sledečem priobčujemo v celoti, ker je veleznačilna za razmere, ki vladajo na Hrvaškem. Izjava se glasi:

Ko sem se po domoljubnih opravkih mudil na Dunaju, kjer sem se s svojimi političnimi tovariši državnimi poslanci posvetoval o prospehu hrvatske stvari in rešitvi nemilega spora med pravaši Dalmacije, se je v moji odsotnosti v Zagrebu pripetil nezaslišan dogodek, kakršnega človeška zgodovina doslej še ni poznala in radi katerega bi bili v deželah, kjer vlada za vse enak zakon, izvršitelji tega dejanja primerno kaznovani.

Dr. Josip Pazman si je v imenu katoliškega tiskovnega društva prisvojil lastništvo strankinega lista „Hrvatske“ in dal z nasilno grožnjo odstraniti ljudi, ki jih je stranka ondi nastavila — ljudi, ki so nedokupljivi in odločni, namreč glavnega urednika prof. Kerubina Šegvića in mestnega občinskega odbornika Ivana Peršića, na njihovo mesto pa poklicala ljudi, ki so zapleteni in kompromitirani v goljufijah „Jadrana“ in „Balkana“; vodja pa je g.

dr. Milobar, kateremu se je v poslovnem odboru stranke dokazala zveza z Markovim trgovcem na izdajanje strankinih tajnosti Pešti in njeni ekspozituri na Hrvaškem.

Čut odgovornosti nasproti hrvaškemu narodu me sili, da vas tem potom, ker mi je bilo z nasiljem vzeto strankino glasilo in za nas ni tiskovne svobode — opozorim na nekatera dejstva, da bo vsak o pravem času o vsem obveščen in da uvidi, kako je vse to delo — delo Mažarov in Nemcev, plačano z denarjem.

Pravaši vseh hrvaških dežel so se oktobra 1911. leta zedinili v eno stranko, osnovali svoje glasilo „Hrvatsko“ in določili program; glasilo so dali v tisk katoliškemu tiskovnemu društvu s posebno pogodbo, pridržavši si popolno lastništvo nad listom s tem, da so označili petnajst članov vrhovne uprave za lastnike lista.

Madžari so začeli sikati nad tem dejstvom. Grof Khuen jih je miril, češ, da bo on že ukrotil Hrvate. V decembru je Tomasič izvedel volitve in doživel poraz. Grof Khuen je poslal za bana Cuvaja.

Pravaši se zbero in pošljejo na Nj. Veličanstvo spomenico v obliki adrese, ki je odkrivajoča rane naše demovine napravila silen vtis po vsem svetu. Grof Khuen, interpeliran v parlamentu, izjavi, naj se Madžari le nič ne boje, on da že ve, kako bo vse to zlomil. To je bilo v januarju 1. 1912.

Na to pretnjo so pravaši, ko so premagali vse zapreke bivših frankovcev in zvižaje dr. Milobarja, sklenili pakt s koalicio, ki ga je odobril ves narod. Vsled tega pakta je postal hrvaški narod nepremagljiv. To je bilo v marcu 1. 1912.

Tedaj je grof Khuen po raznih ponesrečenih poizkusih, da bi razbil slogo hrvaškega naroda, preko noči iz bana Cuvaja napravil komisarja. Le-ta je izdal znane naredbe proti zborovalni pravici, proti tiskovni svobodi, proti privatnim pogovorom in proglasil svoje vladanje za večno, ako se Hrvati ne pokore in ne omečajo. To je bilo 3. aprila 1912.

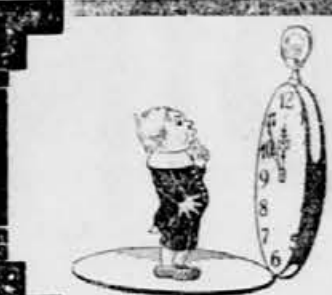
Od tedaj se začelja v naši stranki rovarjenje proti paktu in vsemu našemu delu.

Stranka prava je tudi pod komisariatom delala za lastno izčiščenje in zbirala narodne sile. Vsled komisarske zborovalne prepovedi smo se zbirali izven Hrvatske: v Sarajevu, kjer smo zedinili „Katoliško Udrugo“ s „Hrv. Nar. Zajednico“, v Opatiji večkrat, kjer smo izvršili vsa predela za fuzijo stranke prava s slovensko ljudsko stranko, v Ljubljani, kjer smo proglasili fuzijo za izvršeno dejstvo (20. okt. 1912). Osnovel se je „Hrvatsko-slovenski eksekutivni odbor“ za izvajanje enotne politike na jugu monarhije. Vse smo storili, da bi tesno sklenili narodne vrste ter bili čim močnejši nasproti onim, ki nas s stoletno razdvojevalno politiko skušajo uničiti.

Treba si je zapomniti, da pri vsem tem delu za časa komisarijata ni bilo zraven ne dr. Milobarja ne dr. Bošnjaka. Prišla sta šele v Opatijo z nalogo, katero je preprečilo rodoljubje udeležencev — Hrvatov in Slovencev soglasno brez razlike.

Delovanje dr. Milobarja se je gibalo v tej-le smeri: Sklepe sveta vrhovne uprave in stranke, sprejete v januarju 1912, je poizkušal izigrati ali pa izkriviti. Poizkušal je v „Hrvatski“, toda po prvem članku, na katerega je takoj reagiral g. Drag. pl. Hrvoj, mu je glavni urednik Šegvić — po mojem nalogu — zaprl vrata lista. Dr. Milobar je nato svoje nadaljeval v drugih — nemških listih, in sicer preko šefa tiskovnega urada na Markovem trgu, g. Bresnitsa, v „Drau“ in „Pester Lloyd“, sam lastnoročno pa v „Reichsposti“ in drugih listih, kakor se mu je to dokazalo v poslovnem odboru stranke in ni mogel utajiti. Posebno značilno je, da je dr. Milobar omenjenemu uslužbencu komisarijata in uradnemu časnika izdajal sklepe in razprave iz se strankinega poslovnega odbora in bil radi tega v tem odboru tudi ukorjen in napaden; ko je bil tako uvidel, da mu ne bo mogoče izpeljati sprejete naloge, se je umaknil v stran, da se v ugodnem času zopet pojavi.

Ni se mu posrečila misija na zadnji skupščini vrhovne uprave in sveta stranke, vršeče se v Opatiji dne 27. in 28. marca

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slov. urarni in zlatarni

ALOJZIJA POVHA

Trst, ul. del Rivo 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izber.

ANTON SKERL - TRST

mehanik, zaprišežen izvedenec.

Trg Carlo Goldoni št. 10—11, Tel. 1734

Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“. Zaloge avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloga električnih zvončkov; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popravilne hivalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov.

Velika avtomobilna garaža, ulica del Rivo 16, vogel ulice Beoškotte TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanke). AVTOMOBILI NA POSODO PO ZMERNI CENI.

PETROCAPTOL

odpravlja prhljaj, zabranjuje izpadanje las, pospešuje rast las ter jih napravlja svetle in voljne. Prodaja se v dobrih lekarnah in drogerijah po K 120 steklenica.

Gostilna „pri Deteljici“

v Trstu, ulica Belvedere 7.

Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni kraški teran po najzmernejših cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mizla in gorka jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.

Z odličnim spoštovanjem
ANGELA KJUDER, lastnica.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2 — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerno, telo točno.

Odlikovana tovarna sodavice

ADRIJA

Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.

se priporoča najtopleje slovenskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

Sv. Ivan pri Trstu,

Nova trgovina

Izgotovljene damske obleke in perilo

Trst, ul. Campanile 21

nasproti srbsko-pravoslavni cerkvi.

Velikanska dobava za sezono, vse po cenah, da se ni bati nikakršne konkurence.

Samo v novi trgovini

Cesare Gentili

Trst, ul. Campanile 21

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specializist za kožne bolezni (splošne) bolezni: 11%—1 in 7—7%.

Zahtevajte »Kolinsko cikorijo«!

Zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek iz JESENIO pri Omišu

Filip Ivanišević, Trst

ulica Valdirivo 17. Telefon 14-05.

— Prodaja na drobno in na debelo. —

GOSTILNE: „All' Adria“, ulica Nuova št. 18 in gostilna-Buffet, Piazza Giuseppina št. 7, v katerih toč svoja vina prve vrste.

Koncesionirani zobotehnik

ALEKS. LUKEŠ

Trst, ulica Nuova 13.

Sprejema: od 9-12 in od 2-5.

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2 — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerno, telo točno.

Odlikovana tovarna sodavice

ADRIJA

Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.

se priporoča najtopleje slovenskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

Sv. Ivan pri Trstu,

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt

(ustanovljen leta 1855). — (Glavnica in reserve 243.000.000 kroat.).

PODRUŽNICA V TRSTU

Piazza Nuova št. 2 (lastno poslopije)

sprejme v svoje

jeklene varnostne celice

izdelane od svetovne trdnice Arnheim v Berlinu sajamočene proti požaru in vplomu, pohrane in upravljanje vrednot, kakor tudi samo pohrane saprth zavojev, ter da v dotičnih jeklenih celicah v najem

varnostne shrambe (safes) ::

različnih velikosti, v katerih se lahko shranijo vrednotni papirji, listine, dragulji itd. (Varnostne celice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke vzajemno z banko).

Uprava in shramba vrednosti v lastnih celicah na razpolago.

Podružnica Kreditnega zavoda sprejema

branilne vloge na knjižice

in jih obrestuje do nadaljnjega obvestila

po 3 %

Rentni davek plača direktno zavod.

Savi se tudi z vsemi bankovnimi posli, ter savarovanjem proti zgubam na tvebanju

t. l. Toda Madžarom se je mudilo, da čim prej izpeljejo svoje načrte na Hrvatskem, ker je treba letos vsaj poizkusiti, da se obnovi finančna nagodba. Da bi bilo mogoče to izvesti, se mora zlomiti volja hrvaškega naroda.

Načrt so dali nekateri politiki in uradniki iz Hrvatske ministru Lukaču v spomenici, ki se ni smela tiskati na Hrvatskem, marveč je bila tiskana zunaj, katere ena strojem pisani izvod sem od zanesljivega uradnika dobil tudi jaz.

V tej spomenici se svetuje ogrski vladi pod točkami 8., 9. in 10., da se mora ali raztrgati pravaško-koalicijski pakt, ali pa razbiti stranka prava. „To je pa lahko doseči,“ pravi spomenica, „ker smo pridobili mnogo članov stranke prava za razkol.“ Treba je samo, da o grška vlada deželni vladi na razpolago potrebnno svoto denarja, „ker se na Hrvatskem z denarjem lahko vse doseže“.

Tu je torej svrha, tu je načrt za delo, tu so ljudje, treba je stvar samo izvesti.

Da se omenjeni načrt tem lažje izpelje, se je pridružila še druga okolnost. Nekateri ljudje, ki so se šteli med pravaše, so se zapletli v znani zadrugi „Jadran“ (dr. J. Frank) in „Balkan“ (dr. A. Horvat in dr. V. Sachs). Tale zadnja dvojica je bila na podlagi sklepa vseh treh sodnih inštanca več mesecev zaprta v preiskovalnem zaporu in suspendirana od odvetništva. Vsled intervencije pri Cuvaju so bili proti ogromni varščini izpuščeni na svobodo in je dr. A. Horvat moral zase položiti 50.000 K.

Nenadoma in kljub vsem sodnim odlokom je državno pravdnštvo, ki je podrejeno samo banu oziroma komisariju, odstopilo od nadaljnjega preganjanja navedene dvojice, kar je vse razumne in poštene ljudi iznenadilo. Državni pravdnik je vsem redakcijam poslal obvestila, kasneje pa jih je dal zapleniti, ker je uvidel škandal, ki bi ga tako postopanje povzročilo. In danes ne sme noben domači list priobčiti niti besede o tej stvari.

Dr. V. Sachs, dr. Horvat, dr. J. Frank zahtevajo sedaj, da jih sprejmemo v stranko, češ, da je njihova stvar rešena. Jaz nisem hotel na svojo roko ničesar storiti, dokler se ne posvetujem s svojimi prijatelji člani vrhovne uprave.

V četrtek, dne 15. t. m., zvečer ob poldevetih prihihi k meni g. Dragotin pl. Hrvoj vea razburjen in mi v navzočnosti g. Šegvića pripoveduje, kako se v stranki prava pripravlja izdajstvo, kako je dr. Milobar dobil od dr. Tomašiča pooblastilo, da katol. tiskovnemu društvu ponudi kolikor hoče visoko svoto denarja, ker „visokost svote ne odločuje“, kakor je škof Krapac ponudil 10 tisoč kron (katero svoto je preko dr. Horvata ponudil tudi nam, pa smo jo odbili), samo da zlojmo stranko prava. Naslednji dan, v petek, sem šel na Dunaj, da se ondi posvetujem s prijatelji in somišljeniki, ob svoji vrnitvi pa sem našel frankovsko spletko izvršeno.

Tiskovno društvo, podprto od ljudi, za katere se dela, in od državne moči, ki ga pri tem štiti, si je prisvojilo lastništvo nad našim listom, zaupnikoma stranke gg. Šegviću in Persiću pismeno naznanilo, naj ne hođita v uredništvo, ker da ju bo s silo ven vrglo, ustoličilo v uredništvo „Balkanaše“ in „Jadranaše“, vodstvo lista pa izročilo dr. Milobarju in dr. Horvatu.

Velepoštovani gospod!

Nočem vam tolmačiti pomena tega dejanja. V pravni državi je to kaznivo. Ako smatrate, da je to vse prav in v redu, potem vam ni treba dalje čitati. Ako ste pa iskren pravaš, ako ste Hrvat, ako ljubite procvit te dežele, potem vas prosim, da se radi vsega tega ne razburjate, da ne jadikujete. Nad nevihto pameten človek ne joče. Marveč pomagajte, da z zedinjenimi močmi preprečimo izvršitev madžaronskih in dunajskih načrtov v naši nesrečni deželi. Največja nesreča je to, da Dunaj in Pešta najdeta pri nas ljudi, ki so pripravljeni, jima za denar služiti. Ni to prvi slučaj, da navidezni pravaši služijo režimu in nagodbenemu sistemu. Kdo izmed Tomašičevih madžaronskih tovarišev v svoji mladosti ni bil pravaš? Pavič, Marjanović, Spevec itd. Bili so samo toliko poštenjši, da so javno prestopili k madžaronom, ti pa delajo to na skrivnem in se še vedno izdajajo za pravaše. Spomladi odpade z drevja mnogo cvetja, kasneje odpade mnogo že razvitih, a nezrelih plodov, vendar pa še vedno ostane dovolj sadja za človeka. Istotako ostane še mnogo pravašev, ki se ne dajo podkupiti.

„Hrvatska“ pa, ki izhaja v katoliškem tiskovnem društvu, ni več glasilo vrhovne upravne stranke prava ter zlorablja ta naslov, zato mora vsak iskren pravaš in Hrvat ta list nemudoma vrniti.

Stranka prava bo takoj, ko premaga zapreke, postavljene ji od komisarijata, začela izdajati svoje lastno glasilo.

V nadi, da bo poštena stvar hrvaškega naroda našla v vas zaščitnika in pristaša, beležim z domoljubnim pozdravom.

Zagreb, na sv. Rešnjega Telesa dan, 22. majnika 1913.

Dr. Mile Starčević l. r.,
predsednik vrhovne uprave stranke prava.

„Izjemni zakon“ na Nemškem.

Pred dvema letoma sta dobili Alzacija in Lotringija. Nosila lepo doneče ime „Reichslande“ (državne dežele), ustavo, sedaj pa se zopet čuje, da bodeta obe deželi na novo osrečeni z izjemnimi zakoni! Da, v krogih, ki so v stikih z ministrstvi, se celo govori, da bo priprave že tako vspele, da pride tozadevni predlog vsak čas pred zvezni svet („Bundesrat“). Na Nemškem so napravili ti glasovi raznovrsten utis. Esi se vesele, ker vidijo v izjemnih zakonih najbolje sredstvo za pomemčevanje, drugi se pa boje, da bo ogorčenost med francoskim prebivalstvom zaradi tega le naraščala in dobivala hudega odmeva tam — preko mej.

Izjemne odredbe so naperjene proti zakonu o zborovanju in proti francoskemu tisku. Nemški oficijelni listi, ki zastopajo mnenje vlade, so seveda zelo nevoljni, da je prišla vladna nakana na dan, pa so se zato požurili z izjavo, da se te izjeme uvažajo na predlog Zveznega sveta in da se tičejo le malekostnih izprememb v zakonu o zborovanju in razpečevanju inozemskih tiskovin v obeh omenjenih deželah.

Ta izjava izgleda zelo blaga in nedolžna, v resnici pa streme one odredbe za uničenje francoskih društev in listov v Alzaciji in Lotringiji. Stem se vzpostavlja diktatura, ki je bila odpravljena še leta 1902. Kaj se je neki zgodilo, da je vlada pristijena proglasiti pred svetom in v svoji lastni deželi, da je njena politika nepovoljna vspele? Mari ni to velik neuspeh, če kaka vlada proglašuje ustavo, a jo že čez dve leti zopet preklicuje? Vlada ima zato vsekakor svoje vzroke, ki jih bo morala objaviti. Sicer pa ve vsakdo, da hoče Nemčija s svojimi izjemno strogimi odredbami udušiti francoski narod, kakor že leta in leta davi Poljaki in Daneci; svet je le radoveden, kako se vlada izmota iz svoje zadrege, v katero jo je spravilo pojasnilo o „potrebi“ teh odredb.

Res, da je prišlo v alzaški zbornici včasih do kake Nemcem neljube izjave zastopnikov francoskega naroda, s katero se niso strinjale nakane vsenemškega „Dranga“, a kadar je postala zadeva resna, so bili Francozi vedno politiki razuma. Tako so na primer za časa poslednje krize in napetosti med Nemčijo in Francijo jasno izjavili, da ne marajo vojne, ampak da hočejo za vsako ceno, da živi oba sosedna naroda v miru in slogi. In ta pametna izjava vendar ni tak zločin, da bi morala nemška vlada misliti na izjemne odredbe.

Skoro gotovo je, da v sedanjem nemškem državnem zboru vlada ne najde za tak ukrep one večine, ki je bila dala Alzaciji in Lotringiji ustavne zakone.

ker zboljšano „Tolstovrško“ vsak hvall,

Ponehale so že vse kritike,

ki je sedaj, odkar se je vreclec spopolnil, res zelo dobra planinska kislavoda. Vreclec se je hermetično zaprl in našel še nov pritok, ki je bogat na ogljikovi kislini in vsled tega „Tolstovrška“ sedaj zelo muzira in ostane tudi čista in dobra! Izvrstna zdravilna namizna pijača! — „Tolstovrška“ pospešuje tek in prebavo in je zdravilo za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih ter za želodčni krč, zaprtje, bolezen v ledvicah in mehurju. — „Tolstovrška“ je vsled prijetno kislovezkega okusa in velike vsebine natrona, ki se zveže z vinom, zelo priporočljiva namizna pijača ter ne pobarva vina. Dalje je „Tolstovrška“ priporočljiva, kjer imajo slabo pitno vodo in pri različnih epidemijah, n. pr. pri vročinski in drugih boleznih ter med okrevanjem. Za abstinente! Za napravo limonade in za mešanje med druge sadne soka! Kadilci in pevcil! Katar, zasluženje itd. najboljše ozdravite, če pridno grgrate in pijete „Tolstovrško“.

1 zaboj s 25 1/2 l stekl. 5 K 1 zaboj s 25 1/2 l stekl. 9 K 1 zaboj s 25 1/2 l stekl. 11 K 1 zaboj s 50 1/2 l stekl. 9 K 1 zaboj s 50 1/2 l stekl. 11 K Spod. Dravograd po povzetju. v polnitev po najnižji ceni. —

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan l.a po K 2:30 in naprej, kakor gorgonzola, ementalski, ovčji, trapistovski sir in vsakovrstne slanine. — Priporočam se vdani

zato pijte le Tolstovrško slatino

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. **špediter** Via Economo št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjanje vsakegakoli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trvdke „Cement“

Tovarna cementa „Portland“ v Spljetu.
PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opoline št. 170; T. VITEZ v Nabrožini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghero); F. BRNETIO v Škedenju. Zaloge pristnih voščnih sveč lastnega izdelka.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjnih. Krasnica izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, obleke, obuvale itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj H. ŠTIBILJ

ALOJZIJ TAVČAR-DUTOVLJE

avtorizirano stavbno in kamnoseško podjetje
zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga monumentalna dela. Cene zmerne.

Poizkusite si nabaviti čevlje v trgovini

Nuova Calzoleria Moderna

Trst, ulica Barriera vecchia št. 19

kjer se nahaja gotovo velika izber čevljev za moške, ženske in otroke po zelo znižanih cenah. Specijaliteta: elegantni čevlji za dame v vseh najnovejših oblikah.

GOSTILNA

All' Antica Pompei TRST

Goldoni in na istem trgu se nahajajoča se toplo priporoča slovenskemu občinstvu za oblen obisk. Fran Marinček.

G. Magliaretta

dekorativni slikar
ul. Molin Grande 40, tel. 2748
LASTNA ZALOGA
tapetnega papirja v vseh vzorcih. — Delo izvršuje poseben strokovnjak.

Moja pred štiridesetimi leti ustanovljena in obrtna rastavi v Trstu odlikovana

tovarna sodov

Izvršuje naročbe vsakovrstnih sodov, bodisi v vinu, likeru, tropinovec, olje, ali v vseh, marafkin itd. Jamčim za dobro delo in po nizkih cenah, da se ne bojim konkurentov. — Na deželo pošiljam cenika.

1422 Fran Abram
Trst, ulica S. Francesco 44.

Za večje tovarniško podjetje v Ljubljani se išče

knjigovodja

oziroma

korespondent

ki mora biti popolnoma več slovenske in nemške korespondence ali knjigovodstva. — Laščine zmožni imajo prednost. Reflektira se le na dobro in stalno moč. Ponudbe z navedbo referenc ter zahtevo plače naj se pošljejo na inseratni oddelček „Edinosti“ pod „Stalno št. 1138“.

Velikanska zaloga pobištva in tapečarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Penice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

DARUJTE ZA „DIJASKO KUHINJO“

Ponehale so že vse kritike,

ki je sedaj, odkar se je vreclec spopolnil, res zelo dobra planinska kislavoda. Vreclec se je hermetično zaprl in našel še nov pritok, ki je bogat na ogljikovi kislini in vsled tega „Tolstovrška“ sedaj zelo muzira in ostane tudi čista in dobra! Izvrstna zdravilna namizna pijača! — „Tolstovrška“ pospešuje tek in prebavo in je zdravilo za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih ter za želodčni krč, zaprtje, bolezen v ledvicah in mehurju. — „Tolstovrška“ je vsled prijetno kislovezkega okusa in velike vsebine natrona, ki se zveže z vinom, zelo priporočljiva namizna pijača ter ne pobarva vina. Dalje je „Tolstovrška“ priporočljiva, kjer imajo slabo pitno vodo in pri različnih epidemijah, n. pr. pri vročinski in drugih boleznih ter med okrevanjem. Za abstinente! Za napravo limonade in za mešanje med druge sadne soka! Kadilci in pevcil! Katar, zasluženje itd. najboljše ozdravite, če pridno grgrate in pijete „Tolstovrško“.

1 zaboj s 25 1/2 l stekl. 5 K 1 zaboj s 25 1/2 l stekl. 9 K 1 zaboj s 25 1/2 l stekl. 11 K 1 zaboj s 50 1/2 l stekl. 9 K 1 zaboj s 50 1/2 l stekl. 11 K Spod. Dravograd po povzetju. v polnitev po najnižji ceni. —

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan l.a po K 2:30 in naprej, kakor gorgonzola, ementalski, ovčji, trapistovski sir in vsakovrstne slanine. — Priporočam se vdani

zato pijte le Tolstovrško slatino

Poskusite! Dobi se po sledeči znižani ceni: Edino domače podjetje! Tolsto-rška slatina pošta Guštanj, (Koroško).

J. J. Suban, Trst, ulica Gloriosa Vasari št. 10.

Domače vesti.

Osebnosti. Vinorejski asistent Karel Gorican je imenovan za vinorejskega pristava v X. činovnem razredu dež. uradnikov za Primorsko. — Namestništva konceptna praktikanta dr. Ambrož Geleč in Puli in grof Edmund Clary-Altrich v Trstu sta premeščena, prvi Trst, drugi Pulo. — Absolvirani jurist Miroslav Matjačić je sprejet za počasnega praktikanta.

Spricela slovenske trgovske šole v Trstu. Kuratorji dvorazredne slovenske trgovske šole v Trstu je prejel sledeči dopis tukajšnjega namestništva: „Sporazumno z ministrstvom za uk in bogočastje je c. kr. trgovsko ministrstvo z odlokom z dne 5. aprila 1913, št. 7998 sprejelo zasebno slovensko trgovsko šolo v Trstu v seznam II. k ministrski naredbi z dne 13. avgusta 1907, drž. zak. št. 198, tako da odpustna spricela o študijah, dovršenih v šolskih letih 1912/13, 1913/14 in 1914/15 na tem zavodu, v smislu § 2. navedene naredbe popolnoma nadomeščajo dokaz predpisane učne dobe v trgovski obrti“.

Nar. dol. organizacija.

Shod NDO v Šklednju. Predsnočni shod NDO v Šklednju je zopet uspel izborni. — Govoril je strokovni tajnik M. r. k. Tako po shodu se je vpisala v NDO cela vrsta novih članov. Le tako naprej in naša organizacija v Šklednju postane trdnjava, ki bo v strah in trepet vsem nasprotnikom.

Vesti iz Goriške.

Župni zlet Gš. S. Ž. Letos se vrši zlet v Podgori dne 6. julija. — Neumorno se pripravljajo Goriško Sokolstvo, da čim lepše in uspešneje izvrši svojo nalogo v jubilejnem letu Sokolstva. Vsak prijatelj sokolske misli pojde tega dne v Podgoro na lepi slavnostni prostor, da doživi tam lepe trenutke, ko bo imel prilike videti zbrano disciplinirano sokolsko četo iz vsega Goriškega. 20 sokolskih domačih društev bo nastopalo v bratski vzajemnosti. Sad neumornega, smotnega dela na sokolskem polju bo kazala župa svojim častilcem in ljubiteljem. Mogočno in samozavestno bo plapolala ta dan sokolska zastava v Podgori, tel močni obrambni trdnjavi na skrajnem jugu. Sokolska himna se bo razlegala daleč po Goriškem v znak, da čuva Goriško Sokolstvo svojo zemljo pred nevarnimi sovražniki in je pripravljeno, čuvati jo do zadnjega zdiha. In kdo tudi ne bi čuval te lepe Goriške domovine, ki jo tako lepo opeva neumrljivi Simon Gregorčič!! Podgora je torej kraj, kjer se bo slavil sokolski jubilej Gš. S. Ž. in tja vabimo vse, kar čuti pravo slovensko in deluje za boljše in svobodnejšo bodočnost našo. Na zdar!

Kolesarsko društvo „Balkan“ priredi v nedeljo, dne 1. junija t. l., ob 1 popoldne, dirko za društveno prvenstvo. Proga: Opčine—Tržič in nazaj, skupno 50 km. Po končani dirki se bo vršil v Bričičih pri Proseku ples, pri katerem sodeluje godba „N. D. O.“

BRZOJAVNE VESTI.

Poraz laško-liberalne kamore v Puli.

PULA, 25. (Izv.) Pri današnji ožji domačini deželnozborni volitvi je bila kamora kljub temu, da je spravila na volišče vse, kar je mogla, popolnoma porazena. Zmagal je s pomočjo hrvatskih in slovenskih glasov socialni demokrat Lirussi, ki je dobil 1619, kandidat kamore dr. Devescovi pa le 1366 glasov.

Katastrofa parnika „Nevada“.

130 potnikov mrtvih.

CARIGRAD, 25. (Izv.) Parnik „Nevada“, last neke ameriško-turške družbe, je danes, ko je odplul iz Smirne, zadel ob neko plavajočo mino. Mina je takoj eksplodirala in parnik tako težko poškodovana, da se je takoj pogreznil v morje. Na parniku je bilo nad 200 potnikov in mornarjev. Le 70 se jih je rešilo, ostali pa so vsi našli smrt v valovih. Ker obstoji velika nevarnost, da se je odtrgalo še več drugih min, ki plavajo sedaj po morju, je za nedoločen čas ustavljen vsak nadaljni pomorski promet s Smirno. Vsi parniki, ki se nahajajo v pristanišču, so dobili iz Carigrada ukaz, da ne smejo iziti. Ker se nahaja v Smirni tudi več ruskih parnikov, je ruski poslanik v Carigradu vložil pri Porti protest proti njenemu odloku in zahteval, da ukrene nemudoma vse potrebno, da se odstranijo mine.

Apel dr. Kramarja na Srbe in Bolgare.

PRAGA, 25. (Izv.) V „Narodnih Listih“ je priobčil dr. Kramar danes članek, v katerem apelira na Bolgare in Srbe, naj se mirno sporazumejo. Dr. Kramar po-

udarja v članku veliko važnost sporazuma za splošno slovansko vprašanje in zatrjuje, da morata imeti obe državi pred očmi v prvi vrsti le skupne interese. Dalje napada silno ostro srbske in bolgarske šovinistične liste in nasvetuje Bolgarski, naj se izkaže trezna in prizna potrebo revizije srbsko-bolgarske pogodbe.

Diference med zavezniki.

SOFIJA, 25. (Izv.) Včeraj je prišlo do novega spopada med bolgarskimi in grškimi četami. Grki so pri vasi Razolije napadli bolgarske pozicije, a so se morali kmalu umakniti.

Visoka odlikovanja v srbski armadi.

BELGRAD, 25. (Izv.) Uradni list pri naša danes kraljevski ukaz, s katerim je cela vrsta častnikov, ki so se odlikovali v vojni, odlikovanih z visokimi odlikovanji in zlatimi in srebrnimi kolajnami. Prestolonaslednik Aleksander, princ Arzen, vojvoda Putnik, vsi generali, več štabnih oficirjev in 16 častnikov dobi najvišje srbsko odlikovanje, red Karagorgjevičev IV. reda z briljanti. Princ Jurij je odlikovan z zlato kolajno.

Bolgarski poziv mohamedancem.

SOFIJA, 25. (Izv.) Bolgarske vojaške oblasti so pozvale mohamedansko prebivalstvo v okolici Seresa, Drame, Kavale, Demir Hisarja, Dedeagača in Drinopolja, naj stopijo v bolgarsko armado. Zastopniki mohamedancev so imeli nato posvetovanje, na katerem so sklenili sporočiti bolgarski vladi, da je mohamedanstvo takoj pripravljeno v polni meri izvršiti svoje vojaške dolžnosti, a le pod pogojem, da se jim ne bi bilo treba bojevati proti istovercem.

Kralj Konstantin odpotoval v Nigrito.

SOLUN, 25. (Izv.) Kralj Konstantin je takoj po svojem prihodu v Solun odpotoval v Nigrito, da inspicira tamošnje grške čete.

Papežovo zdravje.

RIM, 25. (Izv.) Danes je papež po svoji dolgi bolezni v krogu najožje družbe zopet čital mašo.

Eksplozija smodnika v Dunajskem Novem mestu.

DUNAJ, 25. (Izv.) Včeraj okoli polnoči je eksplodiral neki voz smodnika, ki se je nahajal pred objektom št. 16. Bila je jako velika nevarnost, da se užge tudi objekt št. 16, ki je napolnjen z ekrazitom, kar bi pomenilo velikansko katastrofo za vso okolico. Kako je nastala eksplozija, dosedaj še ni znano.

Novo turško posojilo.

CARIGRAD, 25. (Izv.) Vladni list prinaša sultanov ukaz, ki pooblašča vladu, naj na podlagi dohodkov iz državnih posestev najame posojilo v znesku 3 milijonov funtov.

Zborovanje Zveze avstrijskih državnih uradniških društev.

DUNAJ, 25. (Izv.) Na današnjem zborovanju Zveze avstrijskih državnih uradniških društev je bila sprejeta resolucija, ki pozivlja vladu in vse poslance, naj kolikor mogoče hitro realizirajo določbe službene pragmatike. Sklenjeno je tudi bilo prositi za avdienco pri cesarju, da zaprosijo cesarja za skorajšnjo sankcijo pragmatike.

Turčija in Egejski otoki.

CARIGRAD, 25. (Izv.) Porta je po svojih zastopnikih izročila evropskim vele-kabinetom memorandum, v katerem razjasnjuje svoje stališče v vprašanju Egejskih otokov.

Protirepublikansko gibanje na Kitajskem.

MUKDEN, 25. (Izv.) V severnih kitajskih pokrajinah od dne do dne bolj narašča protirepublikansko gibanje. Generalni guverner v Mukdenu je dobil iz Pekinga ukaz, naj odpošlje vse mandžurske čete v polnem vojnem stanju na južne meje in obenem poostri dosedanje izjemne odredbe v Mundžuriji.

Aretacija japonskega vojaškega atašeja v Sevastopolu.

PETROGRAD, 25. (Izv.) Listi poročajo, da je bil včeraj aretiran radi vohunstva v Sevastopolu vojaški ataše japonskega poslanstva v Berlinu, baron Gomi.

Turške reforme za Anatolijo.

CARIGRAD, 25. (Izv.) Porta je sklenila izročiti vrhovno inspekcijo reform v Anatoliji angleškemu lordu Milnerju in se je že obrnila na angleški urad za vnanje zadeve s prošnjo, da dovoli lordu Milnerju vstop v turško službo.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se razpisujejo po 4 v. beseda. Pisane pisane besede ali več. Najmanjša plačila 5 v. Plačila se takoj izročajo oddelku.

Pozor Slovenci

Podpisana je prevzela v Kopru gostilno „Ai buoni amici“ v ul. sv. Margherite, nasproti vodnjaku Daponte. Vljudno se priporoča cenj gostom in c. k. služabnikom. Toči pristna istrska vina, puntigamsko pivo; prodaja sveža gorka in mrzla jedila po najnižjih cenah. Za obilen obisk se priporoča Marija Kopačin, lastnica. 1141

Trgovina usnja

se prola z vsem blagom ali pa samo trgovska oprava. Oglašiti se pri g. Rauberu, ulica Giuseppe Carducci. 1150

Sprejme

se spretna natakara ali kakšna druga oseba, ki bi sprejela v najem dobro idočo čedno gostilno v sredini mesta. Naslov Gostilna pri kolesarju, Gorica, ul. Duomo 4. 1155

Voditelja

gostilne sprejme takoj Gospodarsko društvo pri Sv. Mar. Magd. Zgoraj (Tirolec). Krajeno spoznanje, poleg kavičje spricela o prejšnjem izvrševanju obrti glavni pogoj. Prošnje je vložiti do 1. junija. 1154

Proda

se zemljišče 600 sežojev v Šklednju blizu tovarne riža in novega tramvaja, pozicija za obrt, stanovanje itd. tudi na parcele po 100 sežojev. Pojanila v Šklednju št. 46 od 4—7 popoldne. 1146

Odda

se odličnemu gospodu zelo lepa zračna soba, lep razgled, elegantno opremljena. ul. S. Nicolò 11, IV. desno. 1084

Dobro nagrado

dobi, kdor prinese v Dreherjevo restavracijo fotografski aparat, ki ga je izgubil Palmiro Bresolli prošlo soboto od znamenoloma Gorlato do želejske ceste. 1146

Priporočljive tvrdke.

Olje, kis, milo.

FR. BIAGGINI, Trst, ulica Istria št. 21. Prodaja olja, kisa, mila in drugo. 338

Novo : trgovino

jestvin in kolonijalnega blaga sem otvoril in se vljudno priporočam Slovanom, posebno pa onim, ki stanujejo v bližini. Potrudil se bom, da zadovoljim v vsakem oziru.

Benjamin Žerjal, Trst

ulica Cecilia, vogal ulice Ruggero Manna št. 3.

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specijaliteti v vrniti. — Izbira volnenega blaga.

NA OBROKE! Zmerne cene!

Adolf Kostoris

Trst, ulica S. Giovanni št. 16, I. nad. zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II.

!! Pozor! Skladišče se nahaja v I. nad. !!

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medl

dobavlja, kakor je dokazano, tvrdka

VALENTIN BERGMAN
GRADEC

Podružnica Trst
ul. Nuova št. 37.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

Josip Grižon

Trst, ulica Belvedere 2.

Prodajalna čevljev

finih in preprostih za moške, ženske in otroke vseh vrst. — Sprejemajo se naročila po meri in popravki.
CENE ZMERNE.

Odhajanje in prihajanje vlakov od 1. maja naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00 B Herpelje, Pula in medpostaje.
5.50 M do Poreča in medpostaje.
5.40 O do Gorice in medpostaje (Ajdoščina).
7.35 O Herpelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
7.40 B Gorica, (Ajdoščina), Jesenice - Celovec - Dunaj-Fraga-Dečin-Beljak-Berlin-Monakovo in medpostaje.
8.45 B Gorica-Celovec-Dunaj-Praga-Berlin.
9.05 O Gorica-Jesenice-Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
9.10 O Herpelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
9.15 M le do Buj in medpostaje.
11.05 B Gorica-Celovec-Solnograd-Curich-Pariz.
12.45 O Gorica (Ajdoščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
2.40 M do Poreča in medpostaje.
4.15 O Gorica-Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec-Dunaj.
4.42 O Herpelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
6.00 B (Turški ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inomost-Monakovo-Pariz in medp.
7.35 M le do Buj in medpostaje.
7.40 O do Gorice in medp. (Ajdoščina).
8.21 O Herpelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
8.40 B Gorica-Jesenice-Beljak-(Monakovo-Berlin), Celovec-Dunaj-Linac-Praga-Dečin.
10.39 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.15 O Herpelje-Divača.

2.20 O v Gorico.

Prihod v Trst.

6.05 O Iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inomosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenic, Gorica.
7.10 O Iz Dunaja (čez Divačo—Herpelje).
7.23 O Iz Gorice (Ajdoščine).
8.25 M Iz Buj (in medpostaje).
9.01 B Iz Berolina, Draždan, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenic, Gorice (in Ajdoščine).
9.35 O Iz Pule (Rovinja).
10.10 O Iz Jesenic, Gorice in medpostaj.
11.25 B (Turški ekspres) iz Pariza-Monakova-Celovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorice.
12.40 M Iz Poreča in medpostaj.
2.00 O Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice, (Ajdoščine) Berolina, Draždan, Praga, Dunaja.
3.41 O Iz Pule, (Rovinja), Herpelj in medpostaj.
4.32 M Iz Buj in medpostaj.
4.35 B Iz Pariza, Curicha, Inomosta, Gorice.
7.00 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenic, Gorice.
7.05 O Iz Pule, Rovinj, Herpelje, Divača, Dunaj.
7.30 B Iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Inomosta, Beljaka, Jesenic, Gorice, (Ajdoščine).
8.14 B Iz Berolina, Praga, Dunaja, Celovca, Monakova, Gorice.
10.00 M Iz Poreča, Buj, Kopra.
10.26 B Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
11.16 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

9.36 O Iz Gorice.

9.41 O Iz Divače, Herpelj.

Nova pekarna in sladčarna v Trstu

A. JERIC - Trst

ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)
Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečenji in konfektura. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.

Prva in edina pisarna

-- v vojaški stvari --

(kanceljarija od a. k. namestništva)

Trst, ulica della Caserma 5, II. n.

Daja posvete in informacije o vsem, kar se tiče novčenja in vojaške službe. Izdeluje in oddaja vsako vrsto precej vojaškega značaja — oprosteno od vaj, enoletno prostovoljstvo, ženitve, doszaje zakonitih ugodnosti glede praznične službe, vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred oblastnjami. — Reševanja hitro in točno. — Uradne ure. Ob delavnikih od 8. popoldne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. popold.

Ces. kr. priv.

Riunione Adriatica

di Sicurtà v Trstu

ustanovljena leta 1838.

Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ogažu, streli in eksplozijah.

Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.

Zavarovanja proti tatvini z vlomom.

Zavarovanja pošiljatev na morju in na suhem.

Ziviljenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

Delniška glavica in rezerve dne

31. decembra 1912 K 175.540.187-98.

Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1912) K 534.593.429-80.

Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 758.460.366-88.

Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogr. ke monarhije.